

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ“
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	Iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” ” ” pe 1/2 an 5 ”	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIUNEA
” România și străinătate pe an 14 franci		Librăriei și Tipografeii dicec. în Caransebeș
” ” ” pe 1 an 7 ”		

Istoria, întrebuințarea și însemnarea luminărilor de ceară în cultul bisericii ortodoxe

(Fine)

Iară despre însemnarea luminării aceleia, carea se dă celui ce se botează, se respică sântul Grigorie dela Nazianz în următorul mod: „Luminarea, carea și se aprinde își este misteriu luminării celei viitoare arzânde, cu carea te vei duce înaintea mirelui spre întimpinare.“ Ea închipuește mărirea luminaei dumnezeesti, de care se face părtaş cel ce se botează, ajungând din întunerecul nopții și a fărădelegilor la lumina credinței și a grației dumnezeesti, de care se învrednicește prin primirea sacramentului acestuia și cu care are să se înfătoșeze odinioară înaintea tronului dumnezeesc.

Grația dumnezească însă, de care s'au învrednicit cei botezați, poate să devină de abia atunci fructiferă, când ajunge omul la cunoștinta ei; pentru aceea însemnă luminarea, ce o primesc catehumenii cei vârstnici la botez, adecă acei, cari sunt conștii de grația dumnezească și de iluminarea câștigată prin sacramentul botezului, și vieța viitoare a acestora, carea are să lumineze asemenea luminării primite aducând rod insutit.

Cât de luminarea aprinsă, ce o țin credincioșii în mână când pășesc la primirea s. sacrament al euharistiei, apoi înseamnă ea lumina cea adevărată, care este Isus Hristos, cu care credincioșii voesc să se împreune și li aduce aminte de enrăția inimii, cu care trebuie să pășească la primirea acestui sacrament.

Ce se atinge de întrebuințarea luminărilor la s. sacrament al pocăinței voiu aminti de întrebuințarea lor numai la roprimirea celor ce se căesc în sânul bisericii.

La reprimirea solemnă în sinul bisericii se înfătoșau cei căzuți în timpurile cele vechi, cu luminări neaprinse, închipuind cu aceasta, că credința și vieța lor creștină a devenit în urma păcatelor și fărăde-

legilor comise moartă înaintea feței lui Dumnezeu. După plinirea rugăciunilor și a ceremoniilor, prin cari se reprimiau cei căzuți iarăș în sinul bisericii, li se aprindeau de cătră un diacon luminările, închipuindu-se cu acțiunea aceasta lumina credinței reinviate și splendoarea faptelor bune, cari căincioșii aveau să le implinească. Însemnarea luminării la reprimirea solemnă a celor căzuți, este în cătva asemene celei la botezarea vârstnicilor, căci în ambele cazuri închipuește luminarea — lumina credinței și splendoarea faptelor, ce au să se plinească; numai că lumina credinței, în cel ce se botează, se naște de abia, pecând în cel căzut a existat dejă, dară moartă fiind, acuma reinvie.

La hirotesii și hirotonii încă se întrebuințează luminări aprinse, cari închipuesc lumina cea dumnezească, de care se fac părtași cei ce primesc hirotesia sau hirotonia. Dară și la actele premărgătoare și următoare hirotoniei episcopului, cari sunt: alegerea, vestirea și întronisațiunea, se întrebuințează luminări aprinse, și anume: adunându se episcopii, cei ce au să aleagă, în biserică, se fac înainte de alegere rugăciuni, aprinzându-se trei luminări înaintea icoanei lui Hristos întru mărirea și închipuirea sântei Treimi — pentru că în și prin rugăciuni se îndreaptă episcopii alegători, cătră sânta Treime, iară mai ales cătră Hristos, ca capul bisericii, cerând ajutor și luminare de sus în scopul alegerii, ce are să se facă. Aceste trei luminări aprinse închipuesc iluminarea dumnezească, de care se învrednicesc episcopii pentru alegerea prezentă, fiind și Hristos însuș în mod nevezut în mijlocul lor. La vestire, la care se anunță numele celui ales, precum și ziua hirotoniei, se aprind, după Simeon Tessalonicheanul, făclii de ceară de cătră toți cei prezenți în biserică, esprimându-și în modul acesta bucuria, ce o au de biserică, care s'a împreunat cu sântitul bărbat, și de cel ales, ca de un logodnic curat al bisericii, și de darul înalt, de carele el s'a făcut părtaş. După hirotonia episcopului urmează întronizațiunea

lui, ținând cei prezenți în biserică luminări aprinse, cari inchipuesc darurile înalte, de cari s'a făcut părtaş cel hirotonit, precum și lucrarea lor, cari daruri de și s'au împărțit acum prin hirotonie, totuș de abia prin actul intronizațiunei devin a fi active.

Luminările aprinse, ce le țin cei logodiți la primirea sântului *sacrament al cununiei*, inchipuesc curăția celor logodiți și darul dumnezeesc, carele li se împărțesește; ele inchipuesc și amoarea reciprocă, carea li împreună pe cei logodiți. Iară luminările, ce le țin clericii inchipuesc lumina și strălucirea dumnezească, de care se fac părtași cei ce încheie legătura căsătoriei.

De oare ce atât curăția cât și amoarea, care există între cei cununați devine slăbită la cununia a doaua și a treia prin căsătoria anterioară, îndatineză atât biserica răsăriteană, cât și cea apusană a întrelăsa aprinderea luminărilor la cununia a doaua și a treia.

Numărul șapte al luminărilor, cari se aprind la *săvârșirea sântului sacrament ale oleo-ungerei*, inchipuește parte numărul preoților recerut la săvârșirea acestui sacrament, parte cele șapte daruri ale Spiritului sânt.

Precum numărul luminărilor întrebuintate la cele *șapte laude bisericești* este mai mic, decât cel întrebuintat la săvârșirea celor șete sacrameente, așa și însămnaarea luminilor întrebuintate la plinirea sacramentelor e mai profundă și mai măreață, decât în semnânța luminilor întrebuintate la plinirea laudelor bisericești. De aceea se și aprind la cele șapte laude numai luminările din altar, și aici nu toate, iară în naosul bisericeii se aprind foarte puține. Numai pe timpul ecteniei mari la mănecândă și la doxologia cea mare, care se începe cu cântarea cea îngerească „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu . . .” se aprind toate făcliile, spre a inchipui mărirea cea dumnezească, pacea și bucuria, care a răsărit creștinilor prin nașterea și arătarea Mântuitorului în lume.

Luminările, cari se aprind la intrările celor șapte laude bisericești, indeosebi la serândă și apoi la litie, simbolizează mărirea faptelor măntuitoare ale lui Isus și lumina și darurile mărețe, de cari ne-am învrednicit prin faptele acestea.

Iară luminările, cari se aprind la cetirea parimiilor, arată, că la plinirea timpurilor a strălucit lumina cea adevărată, care este Isus Hristos, noauă celor ce ședeam în întunerecul păcatelor și al fărâdelegilor și al orbirii spirituale, umplând lumea cu lumina darului său.

Începutul cântărilor la mănecândă, care în biserica antică se făcea în tinda bisericeii, inchipuiă timpul înainte de Hristos, iară intrarea preotului cu crucea, de care erau lipite trei luminări aprinse, inchipuiă intrarea noastră în împărăția cerească a darurilor dumnezești, de cari ne-am făcut părtași prin nașterea, și mai ales prin moartea lui Isus Hristos. Însă pentrucă și în timpul înainte de Hristos se află în oameni oareș-care

luminare firească prin învățăturile împărțite de dreptii și prorocii Testamentului vechiu, pentru aceea se aprindeau și în tinda bisericeii în chipul acestei luminări firești puține și micuțe luminări. Iară cele trei luminări lipite de sânta cruce inchipuiă lumina cea cu trei străluciri a sântei Treimi și cunoștința ei, la care am ajuns și cari ni s'a arătat prin cruce; tot așa inchipuiă aceste și moartea și învierea Mântuitorului, prin cari ni s'a deschis împărăția cea cerească a harului dumnezeesc.

Afară de rânduielile liturgice ale celor șapte sacrameente și celor șapte laude dumnezești, se mai întrebuintează luminările aprinse și la rândelile liturgice ale *s. euhologii* sau *sacramentalii*.

1. Rânduiala liturgică la *primirea în ceata monahală a celor ce voiesc a-se călugări, bărbați și femei*. Luminările, cari se aprind când cei-ce voiesc să se călugărească se aduc după intrarea cea mică pe timpul liturgiei de cătră frați în biserică, inchipuesc darul, carele se împărțesește monahilor precum și strălucirea și bucuria fraților și a îngerilor în cer pentru sufletul, carele se dedică cu totul lui Dumnezeu. Iară luminarea, care o primește cel ce intră în ceata călugărească, inchipuește lumina cea cerească, de care s'a făcut părtaş, și curăția vieții, care o făgădueste călugărul. Pe când luminarea, ce o primește fecioara, ce se călugărește, mai inchipuește și virginitatea, care o dedică ea mirelui nevăzut Hristos, intrând cu el într-o legătură căsătorală spirituală.

2. Rânduiala liturgică la *sânțirea temeliei bisericii și a bisericii însăș*. Candela, carea se pune de arhieru la consacrarea temeliei în mijlocul ei, inchipuește lumina luminilor pe Isus Hristos, carele s'a pus pentru noi în groapă. Iară luminările, cari ard pe timpul sântirii bisericii în biserica cea nouă, inchipuesc luminarea și sântirea cea de sus, cu care însuș Isus Hristos sântește edificiul cel nou în locașul său. Luminările, cari ard înaintea moaștelor însă inchipuesc pe sântii, cari sunt împreunați cu Dumnezeu, fiind și cu noi, precum și Hristos este pururea cu noi.

Însemnarea luminării, carea se pune de cătră arhieru pe timpul consecrării sântei mese în mijlocul ei, se explică în mod duplu. Unii, între cari și Simeon Tesalonicheanul, sunt de opiniune, că lumina aceasta simbolizează lumina grației dumnezești, carea se împărțesește credincioșilor de pe sânta masă, care e mormântul lui Hristos, al celui Hristos, prin a cărui moarte ne-am făcut părtași de harurile cele mai înalte dumnezești. Alții iarăș zic, că luminarea aceasta simbolizează amoarea cea ferbiute dumnezească, care pe altarul crucii s'a adus pe sine într'un mod crunt spre jertfă proumând aceasta jertfă aici pe s. masă într'un mod necrunt. De și esplicările aceste sunt diferite cu privire la formă, totuș consună cu privire la ființă și însemnare.

3. Se mai folosește biserica de luminări aprinse și la rânduiala liturgică a *inmormântării*, a *parastasului* și a *sânțirii finterimelor*.

Luminarea, care o primesc creștinii la taina botezului de regulă o păstrează ei până la ora morții, când aprinzându-se se dă celui ce moare în mână. Aceasta lumină, care a luminat omului la intrarea în lume, ea să-i lumineze și la eșirea din lume, și la trecerea prin porțile întunecoase ale morții în viața luminei și a păcii; pentru aceea închipuește luminarea aceasta lumina și splendoarea faptelor bune ale celor reșoși, cari li luminează și li înlesnesc calea spre patria cea cerească.

Luminările, cari se întrebunțează la înmormântarea reșoșilor au o înțreită însemnare simbolică, și anume ele închipuiesc reînțoarcerea fericită a reșoșilor la locașurile Părintelui ceresc, de cari s'au învrednicit ei prin lumina credinții și splendoarea faptelor bune; apoi ne arată, că reșoșii sunt fii ai luminei, și că sufletele lor își prourmează viața în o patrie mai fericită; în urmă luminele aceste ne îndeamnă și pe noi, a ne face asemenea celor reșoși, domni de patria cea cerească. Tot această însemnare o au și luminările, cari ard pe timpul săvârșirii paras-tasului. — Iară cât de însemnare luminărilor, cari se aprind la consacrarea ținterimilor, apoi ele ne aduc aminte de curăția și sântenia locului de odihnă, care pentru toți credincioșii este un loc de cucerie și pietate.

4. În urmă întrebunțează biserica luminările aprinse *înaintea sântelor icoane și a reliquiilor de martiri*. Luminările aceste închipuiesc parte luminarea sântilor acuma în viața aceasta pământescă prin o credință vie și splendoare deosebită a faptelor lor bune, prin cari s'au învrednicit a fi împreunați cu izvorul luminei, carele este Hristos, parte mărirea și strălucirea gloriei dumnezeiești, de cari s'au făcut ei părtași amăsurat cuvintelor Mântuitorului: „Atunci dreptii vor străluci ca soarele în împărăția părintelui lor“. Luminile aceste ne îndeamnă însă și pe noi a ne face părtași de aceleași cununii, de care s'au făcut părtași sântii urmând pururea exemplului lor celui luminător.

Însemnarea cea multilaterală și adâncă a luminărilor nu a putut rămânea fără efecte și întru adevăr inimi pioase pătrunse fiind de adevărurile înalte, cari se simbolizează prin lumini, s'au simțit acuma în primii secolii îndemnate a dedica o parte însemnată din averea lor pentru împodobirea bisericilor cu luminări, fiind încredințați pe deplin, că ele sunt mijloace foarte sporitoare de religiositate și pietate. Ba chiar înșiși împărății, precum Constantin cel Mare și Instinian căutau din respuseri a promovă întrebunțarea luminărilor, poruncind cel dintâiu, ca luminările să se întrebunțeze mai ales la solemnități mari într'un număr mai însemnat, iară cel din urmă oprind chiar zidirea unei biserici, dacă cel-ce o zidește nu ar fi dedicat într'una și o sumă anumită pentru luminări.

Biserica, care se îngrijește de fericirea eternă a membrilor săi, și prin urmare și de toate mijloacele, prin cari se sporește religiositatea și legătura cea

strânsă a membrilor cu dânsa, ca cu focarul grației dumnezeiești, a trebuit să premeargă și în privința aceasta, adevă în privința întrebunțării luminărilor, cu pildă bună. Și întru adevăr ea nu numai a rânduit întrebunțarea luminărilor prin canoane stătorite de dânsa în sinoade, ci și-a întrebunțat însaș luminările atât la serviciile dumnezeiești cât și la sinoade, spre a arată cu aceasta pe deoparte aptitudinea luminărilor în scopul indicat, pe de altă parte a îndemnă și pe credincioși, de a se folosi de luminări, ca de mijloace foarte sporitoare ale credinții și religiosității adevărate la toate funcțiunile liturgice. Și în adevăr luminările, cari le întrebunțează biserica la săvârșirea rândueleur liturgice exercită o influință deosebită asupra spiritului omenesc, implându-l de simțeminte sante și înălțându-l la Dumnezeu. Pentru aceea și cultul divin al Calvinilor, cari refuză întrebunțarea luminilor, e lipsit de spiritul mai înalt și de efectele mărețe ale cultului bisericii ortodoxe, ale acelu cult, la care întrebunțarea luminărilor e un ce necesar.

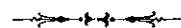
Până să-mi încheiu lucrarea voiu să amintesc aici cu puține cuvinte și de *materia luminărilor*. Din vechime acuma biserica a ales de materie pentru luminările întrebunțate la săvârșirea funcțiunilor liturgice numai ceară curată și a și rânduit, că numai astfel de luminări să se întrebunțeze. Aceasta a făcut-o ea cu privire la înșământatea cea înaltă simbolică a luminărilor întrebunțate la cultul divin.

Lumina aprinsă are să ne înfățișeze, după cum am zis mai sus, pe Isus Hristos, Dumnezeu omul. Flacăra strălucitoare simbolizează dumnezeirea lui Isus, luminarea natura omenească a lui, și anume: mucul ascuns în ceară inima lui Isus, iară ceara însăși, ca product al albinei virginală, preacuratul lui corp.

Albina, cărea acuma de cei vechi se privea ca tipul curățirei și virginității, strânge și formează ceara din florile cele mai mirositoare. Și ca product al albinilor virginală din flori mirositoare este ceara cel mai potrivit simbol al prea curatului și prea sântului corp al Fiului lui Dumnezeu, care l-a primit el din sânta, prea curată virgină, mireasa cea plină de mireasma tuturor darurilor și virtuților Spiritului sânt.

Și de oare-ce luminarea de ceară curată aprinsă simbolizează în modul cel mai potrivit și jertfa cea de pe cruce a Mântuitorului nostru Isus Hristos, pentru aceea cu tot dreptul și cu tot adinsul pretinde biserica, ca la toate funcțiunile liturgice, iară mai ales la săvârșirea santei liturgii să se întrebunțeze luminări preparate din ceară curată.

Cumcă luminările preparate din alte materii, precum buna oară cele din grăsimea animalelor, nu sunt așa de potrivite spre a simboliză corpul virginal alui Hristos, ca ceara, care este un product al celor mai curate vietăți din substanțele cele mai fine ale plântelor, nu încape nici o îndoială și nici nu e de lipsă a vorbi de aceasta mai de aproape. (*Camdela*)

Din care cauză se numește păcatul moartea sufletului?

Omul constă din corp material muritor și din suflet spiritual nemuritor.

Ambele părți constitutive ale omului, în sine heterogene, au misiunea lor specială. Misiunea corpului fizic constă în coservarea individuală, de care se ține și îngrijirea de buna și placuta stare, și în perpetuarea speciei; iar misiunea sufletului spiritual este realizarea raportului religios cu Dumnezeu într'o uniune temporală spre scopul celei eterne.

Cât e omul fizic viu își împlinește sub forța legii naturale misiunea fizică, la cari se reduc cauzal toate acțiunile sale fizice; îndată ce încetează inima, cel mai vital organ, a pulză, încetând și întreg organismul fizic a funcționa, intră acel fenomen organic, care curmă viața fizică și pune corpul după despărțirea sa de sufletul viu în stadiul descompunerii.

Precum are corpul spre susținerea vieții prin întreținerea concurentului organic se împlinesc toate funcțiile organice recerute de viața fizică, asemenea are și sufletul spiritual spre întreținerea vieții sufletești să plinească tot, ce se pretinde de realizarea misiunii sale.

Așa dară în o viață înțeleaptă are omul să se îngrijească după valoarea și importanța ambelor sale părți constitutive în mod proporționat de ambele sale misiuni. Drept aceea zice Isus Hristos: „Ce folosește omului de ar dobândi toată lumea iară sufletul și-l perde? Cutați mai întâiu împărăția cerului și dreptatea lui și toate vi se vor adauge vouă“.

Dacă caută însă omul a plini numai misiunea fizică și prin preponderanță senzuală în poftă și fapte păcătoase neglijază și zădărnicește realizarea misiunii sufletești, pentru care este atunci sufletul spiritual cu totul neactiv și asemenea de mort ca corpul, în care a încetat toată funcționarea organică, evident este sensualitatea ca princip fundamental al păcatului cauza morții morale, care se caracterizează deoparte prin vânări materialiste și hedoniste (adecă după avere și desfătări), pe de altă parte prin totală lipsă de grijă sufletească, pentru că omul servind numai sensualității, din care originar izvorese toate relele, nu lucrează de loc pentru misiunea sufletului, cum nu lucrează nici cel fizic mort nimica pentru misiunea fizică.

Așa dară, dacă este, după cum cunoaștem psiho-empiric, sensualitatea ca cauză originară a tuturor păcatelor totodată și cauza morții sufletești, sunt specialele fapte păcătoase plinite dejă în starea acestei morți spirituale, ce este analogă cu etatul de neconștiință a celui fizic mort.

Precum acesta nu se opune la nimic, ce s'ar întâmpla cu dânsul, astfel nici acel, ce stă sub robia senzuală asupra sufletului spiritual, nu-i-se opune, ci ca cum ar fi un automat mecanic, lipsit de facultatea rațiunii, împlinește în mod liber, postulatele despotei sale.

Precum cel fizic, ca să fie mort, trebuie mai întâiu se fi murit, așa și cel sufletește mort, este ca atare mort, pentru că în el a încetat sufletul a fi rațional și religios-moral viu; dară fiind cunoscut, că spre moartea religios-morală nu este totdeauna de lipsă neaparată și o plinire fizică, ci sufletește mort e și acela ce produce în lăuntrul său proiecte rele, fără să le poată și totodată împlini, rezultă cu deplină evidentă, că nu numai fapta ca act fizic, care după împrejurări poate fi indiferentă, dară nu permisă, ci izvorul rău, din care proesă ea, este păcat. Prin urmare zace cauza comună cu mult mai adânc decât fapta concretă.

Resumând cele relevate constat, că preponderanța senzuală, care domnește numai prin lipsa de viața sufletească, numită și moarte spirituală, este cauza păcatului concret și a morții sufletești.

Deci nu păcatul ca fapt concret ci izvorul, din care proesă el, omoară sufletul pentru plinirea misiunii sale; iară păcatul ca faptă plinită dovedește numai starea morții sufletești, precum faptele mărețe dovedesc gradul vieții sufletești.

Având însă teologia morală, ca și legea penală a-se ocupă numai cu fapte îndeplinite, nu însă și cu ascunsele lor cauze, evident stând înaintea fenomenului moral ca efect nu caută cauza sa, ci operând cu efecte numește efectul drept cauză; de aceea fără a mai explica mult susține că, păcatul, sub care se înțelege fapta, este moarte sufletească.

Fiind însă ori-ce explicare formală lipsită de cea esențială defectuoasă, nici teologia morală fără de mijlocirea metafizică a principiilor fundamentale nu-și poate rezolvi deajuns problemele sale; de aceea nu poate exista o teologie deplină fără metafizică și filozofie.

N. Simiganoschi.

„Cele două spice“

Prelegere practică din „Cartea de cetire“ pentru clasa II după Metodica... de Dr. P. Pipoș. (Pieza 80 din „A doua carte de cetire... de mai mulți prietini ai școlai“).

Ținta

În ora aceasta vom citi o poveste despre două spice de grâu.

I. Pregătire (Analiză)

Unde ați văzut voi spice de grâu? (În câmp,

pe holdă). Cum ajunge grâul pe holdă? (Se samănă, ... cresc firele, ... când firicelele sunt mari, fac spic...) Ce se află în spic? (Grăunțe — boabe de grâu). Cum stă spicul, în care se află multe grăunțe? (Plecat). Dar spicul, în care sunt puține grăunțe? (Stă rădicat în sus). Care spic e cel mai bun? (Cel care are grăunțe și e plecat...)

Ascultați acum, să vă povestesc: cum s'a gândit un copil despre spicele ce stau plecate în jos, și despre cele ce stau rădicato în sus.

II. Predare (Sinteză)

a) *Învățătorul enarează pieza.*

b) *Reproducerea:* (Elevi povestesc pieza).

(NB. Aci se poate adauga *explicarea parabolii*).

c) *Cetirea de model din partea învățătorului.* Pevestea aceasta se află și în cărțile voastre de cetire. — Cărțile pe bancă! 1—2—3! Deschideți cărțile la pag. 61 pieza 80! — Ascultați, cum cetesc eu și mă urmăriți în carte, — ca să știți și voi cum s'o cetiți! (Învățătorul ceteste).

d) *Analiza psihologică (Aprofundare).*

Să cetească acum dola început N.! „Un țăran merse într'o zi cu fiul său Mircea la câmp, ca să vază, dacă grâul e gata de secere“. — Băgați de samă ca să puteți răspunde la întrebările mele! — *Cine* a mers la câmp?... *Cu cine* a mers țăranul la câmp?... *Unde* a mers țăranul cu fiul său? *Când* au mers ei la câmp?... *Pentru ce* au mers ei la câmp?... Ce însemnează vorbele „grâul e gata de serere“? (Grâul e copt de-ajuns, și se poate secera). De ce nu e bine, ca grâul să se secere până a nu fi copt cum se cade?...

Cetește mai departe Z.! etc. (Cu fiecare propoziție se face după cum s'a arătat la propoziția I.)

III. Combinare (Asociația)

Cu ce fel de oameni samănă spicele goale și rădicato cu capul în sus? (Cu oamenii făloși, dar cu puțină minte în cap, cu capetele seci). De ce?...

Dar spicele cele pline și cu capul plecat în jos, cu ce fel de oameni samănă? Cu oamenii, — cari deși au minte în cap — umblă cu capul plecat, adecă sunt umiliți. Cum trebuie să fim noi, ca să nu ne asemănăm spicelor goale, ci celor pline, — și oamenilor...? *Să fim umiliți.* Și cum să nu fim — dacă vrem să nu ne asemănăm cu spicele goale și cu capul rădicat, și...? *Să nu fim făloși.* Spune acum tot într'o zicere: cum să fim și cum să nu fim?

IV. Sistemizare

Să fim umiliți, și să nu fim făloși. — Și

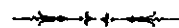
Hristos a zis: » *Tot cel ce se înalță, umili-se-va; iar cel ce se umilește, înălța-se-va*« (Luca 18, 14).

V. Aplicare

a) Cum avem să înțelegem vorbele lui Isus?...

b) *Cetirea logică și estetică din partea elevilor.* Să vedem acum, cine știe să cetească pieza frumos? (Elevii cetesc bucata până când s'au doprins a o ceți cum se cade. Mai nainte se provoacă cei mai isteți, apoi succesiv și cei slabi).

c) În altă oră li se dă ca *temă*: să scrie conținutul piezei „din cap“ — fără carte.

Din public

Unui Gazetar

Sunt aici, în Caransebeș, o samă de oameni, cari tãmându-se reciproc, nu pot să nu stropescă cu noroiu și în alții.

Un „vrednic bărbat“ din Caransebeș a devenit de o vreme încoaci celebru cu predicile sale pentru jurnalistica noastră. Nu ne impoartă acest fapt. Tot așa nu ne impoartă faptul, că domnii gazetari trag în noroiu demnitari bisericești, cari nu-și împlinesc datorițele lor după capul gazetarilor.

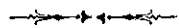
Un lucru însă ne miră, că de ce în legătură cu predicile „vrednicului bărbat“ să huiduește „Masa rezervată“ din o hererie locală? Această masă este cauza, că poporul sărăcește? Credem, că mai potrivit eră, dacă în legătură cu predicile „vrednicului bărbat“ și cu sărăcia poporului se puneau unele institute publice și întreprinderi private locale, cari jupuind poporul din Caransebeș și jur îl duc la sapă de lemn.

Scriind aceste șire ne aducem aminte de povestea cu omul, care într'o învâlmășală mare strigă cât îl țineă gura: „*Colo-i hoțul!*“, numai ca să delature bănuiala, că el singur este adevăratul hoț.

Dați pace „Mesei rezervate“, care și ea își are rostul și primește cu brațe deschise pe ori-care om cinstit!

Caransebeș, la 15/28 Septemvrie, 1905.

Mai mulți dela „Masa rezervată“.

Varietăți

Mulțămită publică. Pe seama Mănăstirei dela „Izvor“ prea stimata d-șoara Sofia Florescu învățătoare în Lugoj cu ocaziunea adunării generale a învățătorilor, ținută în 28 și 29 August a. c. în Bocșa-Montană, cuprinsă de adevărată pietate creștinească ne-a colectat dela învățători și învățătoare, suma de 86 cor. 80 fil. Tot pe seama numitei Mănăstiri au mai contribuit d-l Filip Matei, pictor în Văsiova, 50 cor. Mulțămita noastră profundă și pe această cale; Dumnezeu bunul să primească și se răsplătească jertfa lor. *Macarie Gușcă* ierodiacon.

Mulțămită publică. II. Sa Dl. Alexandru Moșsonyi a binevoit a da pe sama școalei noastre conf. gr. or. din Sintești 40 m. lemne de foc cu un preț foarte moderat, pentru care binefacere îi aducem mulțămită și pe această cale rugând pe atotpotintele să-i lungească firul vieții în deplină sănătate la mulți fericiți ani. *Partenie Mateiu* paroh și preș. com. parohial.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1905/6 în ședința ținută la 4 Septembrie 1905 sub prezidiul Prea Cuvioșiei Sale Domnului director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca în modul următor: 1. Președinte: Vasilie Stan prof. sem., 2. Vicepreședinte: Ioan Duma cleric curs III., 3. Arhivar: Tovie R. Perian cleric curs III., 4. Notar: Ioan Ludu cleric curs I., 5. Cassier: Ioan Triff cleric curs II., 6. Controlor: Iosif Tătulea cleric curs I., 7. Bibliotecar: Vasile Păltinean cleric curs II., 8. Vicebibliotecar: Ioan Hașu ped. curs I., 9. Redactor: Eugen Todoran cleric curs III., 10. Econom: George Dragoș ped. curs III. Membrii în comisiunea literară: 1. Titu Morariu cleric curs III., 2. Aurel Popoviciu cleric curs III., 3. Traian Achim cleric curs II., 4. Octavian Albani cleric curs II., 5. Petru Debu cleric curs I., 6. Iosif Mircea cleric curs I., 7. Mihail Jampa ped. curs III., 8. Vasilie Șerban ped. curs III., 9. George Lincu ped. curs II.

Bibliografie

În editura Tipografiei și Librăriei din Caranesbeș au apărut următoarele cărți ale prof. Dr. **Petru Barbu**:

Istorieare Religioase-morale, I Carte de Religione pentru școalele populare, 30 fil.

Istorieare Biblice, II carte de Rugăciune pentru școalele populare, 30 fil.

Istorieare Bisericești, III Carte de Religione pentru școalele populare, 30 fil.

Catehismul, IV Carte de Religione pentru școalele populare 40 fil.

Carte de Rugăciuni și cântări bisericești, cu binecuvântarea arhierescă. (Format mic, 160 pagini, broșurată 50 fil., legată dela 60 fil.—10 cor.)

Istoria sântă a Testamentului vechiu, I Carte de Religione pentru școalele medii, 80 fil.

Istoria sântă a Testamentului nou, II Carte de Religione pentru școalele medii, 80 fil.

Istoria Bisericească, III Carte de Religione pentru școalele medii, 1 cor.

Isus Hristos, cu cuvintele sântei Scripturi, 2 cor. 50 fil. — Edițiunea poporală 1 cor.

Studii de Istoria Bisericii Române contimporane de Nicolae Dobrescu. I Istoria Bisericii din România (1850 — 1895). București Tipografia „Bucarester Tagblatt”, str. Carageorgeviciu 7 — 9 1905.

*

Dr. Beke Munó. Aritmetică pentru școalele medii prelucrată de Aurel Ciortea, profesor, editura Librăriei Ciurcu. Brassó 1905.

*

Nicolae Dobrescu: Fragmente priuitoare la Istoria Bisericii române. Budapesta. Institutul tipografic „Luceafărul”. 1905. Pag. 84, 8°. Prețul 1 cor. 20 fil.

Mulțămită publică

Din incidentul decedării neuitatei noastre soție, respective mamă, fică și soră

Livia Bălméz născută Ciulin,

preteasă în Vranii, primind număroase semne de condolență, ne este cu neputință a exprima fieștecărui în deosebi mulțămitele noastre; rugăm deci pe această cale pe toți aceia, cari din acest incident s'au nizuț a ne mângăia, precum și pe aceia, cari au participat la înmormântarea mult iubitei noastre, să primească adânc sântimțele noastre mulțămiri; în deosebi Prea On. Domn protopresbiter Filip Adam, precum și prea On. preoțime, care a celebrat la înmormântare, primească cordialele noastre mulțămiri.

Vranii, în 12 Septembrie, 1905.

Jalnica familie

Concure

Pentru întregirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Gaiul Mic**, se escrie concurs cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele

1. Salarul în bani 280 cor.
2. În naturale: 1464 Hl. grâu curățit în preț de 174 cor. și 976 Hl. cucuruz în preț de 78 cor.
3. $4\frac{1}{4}$ jugere pământ arător clasa I. cu un venit de 160 cor. după care are să supoarte toate dările.
4. pentru adunarea generală 20 cor.
5. pentru conferințe 10 cor.

6. pentru scripturistică 6 cor.

7. pașal pentru lemne din care jumătate pentru încălzirea salei de învățământ 52 cor.

8. cortel liber cu 2 chillii, cuină și cămară ștalog și $\frac{1}{2}$ juger grădină.

9. Dela înmormântări unde va fi pofitit 40 fil.

Recurenții sunt pofitiți a se prezentă în vr'o Duminecă ori sărbătoare în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua de alegere.

Recursele adresate comitetului parohial să se înainteze Prea Onoratului D. protopresbiter în Ciacova.

Alesul are să conducă cântarea în și afară de biserică, să facă socoțile bisericesti și de cult.

Pentru serviții prestate altor comune, comuna bisericască nu acoardă nici un emolument.

Gaiul-mic din ședința comitetului parohial dela 22 Maiu 1905. 3—3 [44]

Z. Lațcu
președinte.

Marcu Popa
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

În urma încuviințării Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 2007 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul preot Damascchin Mităr la parohia de clasa III-a din **Cârnecea**, protopresbiteratul Orăviței, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pe lângă următoare emolumente :

1. $\frac{1}{3}$ (a treia parte) din sesiunea parohială, adecă 20 jugere de pământ parte arătură, parte fânaț.

2. $\frac{1}{3}$ (a treia parte) din pretensiunea parohului în bani gata dela comuna bisericască, sau 100 cor. drept desdaunare a taxelor stolare.

Alesul capelan este îndatorat a se provecă singur cu cvartirul de lipsă și a purtă toate dările publice incopciate cu cele 20 jugere de pământ, ce le folosește. Doritorii de a ocupă acest post au a-și trimite petițiile lor provăzute cu toate documentele de lipsă, adresate comitetului parohial din Cârnecea, Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. ort. al Orăviței în Orăvița ; precum și a se prozentă în vreo Duminecă sau sărbătoare în s. biserică din loc, dar nici decum în ziua de alegere

Cârnecea din ședința Comitetului parohial ținută la 24 Iulie 1905. 1—3 [48]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan dtto 27-lea August a. c. Nr. 2344 B prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă bătrânul preot Matei Bălan din Reșița Română, protopresbiteratul Bocșei Montane, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Jumătate din sesiunea parohială constatatoare din 30 jugere 680 stânjeni, din cari 10 jugere pe anul 1906 sunt exarendate cu suma de 1200 coroane.

2. Jumătate din stola parohială.

3. Jumătate din venitele accidentale.

4. Jumătate din plațul preoțesc.

Concurenții au a subșterne petițiile instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Reșița Română, Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. din Bocșa-montană.

Reșița-română din ședința comitetului parohial ținută la 8/21 Septemvrie 1905. 1—3 [49]

George Nicolaeviciu
preș. com. par.

Grigore Pocreanu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Maxim Popoviciu*, protopresbiter.

Senegin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, recelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai înbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea. Sgâr-ciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilic, morburile tineretelor **1 sticlă 2 cor.**

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum, palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai de cât să comandeze **Laxbonbons** zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogoue, legături și bandagerie, chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri rusice, parfumuri, sapunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr, esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori-ce fel de articlu din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vă veți convinge.

3—10 [45]

Cornel Demeter,

apotecar în Szászváros piața școalei Nr. 45.

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Maiu 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stanga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	940	1205	225	655	1130	p. Budapesta	s.	1250	715	115	630	950
829	249	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p.	803	945	s. 705	750	s. 1240
	350	435	924	916	545	s. Logoj	p.	646	632	507	620	1205
		836				s. Buziaș	p.					739
		800		102		s. M.-Ilia	p.		147			716
147			147			p. M.-Ilia	s.			102		
712			712	639		p. Buziaș	s.		836			307
837	358	455	929	929	547	p. Logoj	p.	644	614	502	614	1203
947	450	613	1029	1042	632	p. Caransebeș	p.	602	515	400	531	1121
M. 411		756		1226		p. Domașnia-Cornia	p.		317	s. 1057M.	414	949
450		820	1209	1251		p. Iablanța	p.		246		345	715
546	653	846	1230	112	828	p. Băile-Erculane	p.	345	217	852	327	854
653	718	914	1253	139	853	s. Orșova	p.	315	140	735	258	816
	732		130	239	907	s. Verciorova	p.	245	1250		218	746

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
655	1010	940	830 225	p. Budapesta g. de vest	s.	115	710	630
605	1025	300	826	s. Timișoara-Josefin	p.	657	917	100
617	1037	312	838	s. Chișoda	p.	645	905	1248
	520	*1118	713	p. Buziaș (* 1 Iun. - 15 Sept.)	s.	1030		*415
	618	1038	313	p. Chișoda	s.	644	904	1247
	645	1105	340	s. Jebel	p.	616	837	1219
	930		609	s. Boca	p.			931
			931	p. Boca	s.	930		609
	650	1106	342	p. Jebel	s.	614	834	1218
	701	1118	354	s. Voitec	p.	602	823	1206
	1017	701	1155	s. N.-Bocșa	p.	340		855
	340	855	355	p. N.-Bocșa	s.	1017		
	707	1123	404	p. Voitec	s.	555	820	1158
	808	1236	520	s. Vêrșet	p.	451	716	1054
	1250		1058	s. Timiș-Cubin	p.		330	
	1220		1027	s. Panciova	p.		341	
	341	830	155	p. Panciova	s.	745	1220	
	330		135	p. Timiș-Cubin	s.		1250	
	818	1250	547	p. Vêrșet	s.	443	706	1019
	845	121	618	s. Jasenova	p.	414	637	1020
	*1020	1120	832	s. Oravița (*Iunie -)	p.	225		820
	*155	*253	1150	s. Anina (August)	p.			444
		444	*1250	p. Anina (*Septembrie)	s.		*1250	315
		820	*357	p. Oravița (- Mai)	s.		*1020	1120
	851	131	625	p. Jasenova	s.	406	630	1012
	925	208	702	s. Baziaș	p.	328	550	925

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiilor: s. = sosește și p. = pleacă.